

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.— V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 101

Sobota, 21. decembra 1935

Leto X

Socialisti in gospodarska kriza

Načela in stvarno delo

Ko je gospodarska kriza zajela švedsko industrijo in kmetijstvo, se socialna demokracija niti trenutek ni izgubljala v oni nesrečni teoriji, ki pravi: »Ali je ta kriza zadnja — potem pride revolucija, ali je samo nova periodična kriza — potem bo spet sama minila« — temveč takoj se je postavila na stališče, da mora velika delavska stranka storiti nekaj konkretnega po svojih najboljših močeh.

Sestavila je načrt za rešitev gospodarstva, šla z njim v volilni boj in dobila skoro absolutno večino glasov. Istočasno so propadle liberalne stranke, ki jih je na kmetih spodbujala kmečka stranka. Ta kmečka stranka je bila po svoji miselnosti bolj konservativna (nazadnjaška) od liberalcev, toda socialna demokracija je računala z njo kot s predstavnicjo kmečkih množic in je dejala, da je boljše, da jo pridobi za svojo zaveznico, kakor da jo odrine na stran reakcije in morda fašizma. Ponudila ji je sodelovanje v boju z gospodarsko krizo in kmečka stranka je ponudbo sprejela: toda zavezniška pogodba med obema ne vsebuje nobenega praznega deklamiranja o zvezi delavcev in kmetov, temveč konkretno ugotavlja medsebojne koncesije za rešitev gospodarstva. Obe stranki sta sklenili, da se po eni strani skrbi za zaposlitev in vzdrževanje dobrih plač delavcev, po drugi strani se pa varuje poljedelska produkcija in dobre cene kmečkih pridelkov. Po tem programu je šla vlada pod vodstvom socialistov na delo. Danes vsakdo priznava velike sadove tega dela: Ob nastopu socialistične vlade je bilo 190.000 brezposelnih, danes jih je sa-

mo 13.000, z drugimi besedami povedano: brezposelnost je dejansko odpravljena. Cene poljedelskim proizvodom so za 25% višje nego ob nastopu vlade in švedski kmet spet lahko diha. Socialna demokracija se ni dala uspavati po teh uspehih, ni počivala na lavorikah svojega dela, temveč je prešla k

reorganizaciji gospodarstva v smeri socializma.

Vlada je izjavila: »Da smo prišli iz krize ven, ni najmanjša zasluga za to v tem, da je država s celo vrsto ukrepov mobilizirala novo kupno moč, ki je dala celotni produkciji življenje in gibanje. Toda misliti je treba na odpravo napake, ki vedno znova povzroča zastoj v gospodarskem ustroju. Kje je ta napaka? Kje drugje kakor v sistemu nebrzdanega privatnega kapitalizma.

Mi ne smemo iti počivat v pričakovanju, da se bodo zdaj razmere same boljšale in da bo to izboljšanje trajno. Vse izkušnje nas uče, da se krize vračajo, vsakokrat težje in hujše. Ravno v popolnem spoznanju naše zvezanosti z drugim svetom ne moremo imeti nobenega povoda, da bi s prekrižanimi rokami čakali na prihodnjo krizo kakor na nekaj po usodi zapisanega.

Od vsega začetka je vlada povdarjala bistvo gospodarske krize. Zato moramo ukreniti vse proti stvarim, ki vedno znova povzročajo brezposelnost. Zato moramo ubrati pot popolnoma na novo orientirane gospodarske politike.

Razmerje do komunistov in »enotne fronte«.

Končno naj omenimo še stališče švedske socialne demokracije do komunistov in njihove proslule parole »enotna fronta«.

Švedsko delavsko gibanje je razdeljeno na štiri struje: 80% delavcev je v taboru socialne demokracije, preostanek 20% si pa delita dve komunistični stranki: močnejši Kilbom-komunisti in slabotnejši moskovski komunisti, poleg katerih obstoje še sindikalisti z okrog 40.000 člani in z lastnim dnevnikom. Delo socialne demokracije združuje vedno več delavcev in komunisti pa padajo. Socialdemokrati odklanjajo »enotno fronto« kot goli maneuver in hinavsko taktiko in pravijo, da komunisti lahko vstopijo v socialno demokratično stranko, ko postanejo zreli za to, to je, ko spoznajo brezsmiselnost svoje taktike in priznajo načela demokratičnega socializma. Ruske izkušnje in delo pa obravnava švedski socialistični tisk kot nekaj popolnoma samostojnega, ruskega, s čimer nimajo drugi komunisti nič opraviti, zlasti si ne morejo prisvajati nobenih zaslug za Rusijo, ker tisto, kar se dela v Rusiji, opravljajo Rusi sami. Vse ruske pojave obravnava švedski socialistični tisk z dobrohotno objektivnostjo. V splošnem stoji švedska socialna demokracija na stališču, da se mora proletarij v vsaki deželi po njenih posebnih razmerah udeleževati, probujati, se vzgajati v organizaciji in akciji, po svojih izkušnjah dozorevati in tako pripravljati pot novemu družabnemu redu. Vse življenje daje švedski socialni demokraciji prav.

(Konec.)

L. Sedej:

Zablode

Ko je začela izhajati »Ljudska pravica«, si je osvojila pravico nekega korektorja in kritika naše strokovne in politične linije. Kritika skupine okoli tega štirinajstdnevnikarja je bila velikokrat zelo ostra, največkrat pa je zapadla v stari greh neobjektivnosti in »razkrinkavanja«. Obnovili so stare metode pod novo firmo. Glavna ost je bila naperjena proti nam socialistom in našim vodilnim funkcionarjem. Pogrevali so stare napake, nervozno iskali novih in ob vsaki priliki povdarjali neko čisto razredno-revolucionarno linijo. Posebno pa ob priliki štrajkov jim ni bila nobena naša gesta, nobeno delo dovolj razredno in vrteli so se kot blazni neke na skrajni meji nemožnih zahtev. Ko je vsled težkih ekonomskih in mezdnih prilik zajel Slovenijo nekaj stavkovni val, takrat so švigali njihovi emisarji kot histerični po deželi in licitirali z nedosegljivimi zahtevami navzgor samo zaradi licitacije in pa za to, da bi nam lahko očitali, kako smo popustljivi in kako »bremzamo«.

Veliko težav smo imeli da paraliziramo slabe učinke te nezdrave in neodgovorne politike hujškanja. Ker odgovornost za obstoj naših organizacij in eksistenco članov teh organizacij smo nosili z vso pezo mi, ne pa oni, ki so se potem umaknili v svoje redakcijske in študijske šole ali pa kavarne in čakali novih prilik za nove »pohode«. Takrat jim je bila dosledna in »nepomirljiva« razredna borba edina os, okoli katere so se vrteli kot nori.

Toda zapihal je drugi veter. V Evropi se je pokazalo, da so najmočnejši obrambni stebri proti valu fašizma še vedno naše strokovne ali politične organizacije. In kjer koli so oni rušili te stebre, so delali pot fašizmu. Izšla je nova parola: »enotna fronta«. In zopet so se pojavili isti ljudje, ki so se vrgli brez pomišljanja, brez razglabljanja in neglede na raznolikost politične situacije kar v sredo vrtinca enotne fronte. Najprej so potrkali na vrata naših organizacij za skupno delavsko fronto. Toda takoj drugi dan so jo razrušili na fronti ljudske svobode in danes so se pa vkricali na bojno ladjo »Slovenske ljudske fronte«. In vsak kdor ne pristane na ta njihov poslednji nacionalistični salto mortale, je proklet, je izdajalec, socijalfasist itd. Da bo pa zmešnjava vredna svojih roditeljev, so se pristavili, da je ta nova slovenska ljudska fronta sestaven del onega gibanja, ki ga vodi dr. Maček. Torej nekaka nacionalistična slovenska fronta pod vodstvom Mačkovega hrvaškega nacionalizma. »Ljudska Pravica«, »Bojovník« in »Slovenska zemlja« naj bi tvorili to novo skupino pri nas. Med tem je pa izjavil Maček, da se pod njegovo firmo ne bodo vrteli ti frontarji, temveč jih bo postavil pod kap. »Pravici« sekundira zaenkrat še previdno in premišljeno Delavski obzorik«. Slednji je razen zadnjč zastavil nekako ultimativno vprašanje, ali smo za »enotno« fronto ali ne. Za tak političen ples na žici nismo. Naše gledanje na sedanjo politično situacijo smo večkrat povdarili in povedali. Na celjski konferenci letos julija smo se čisto točno opredelili za socijalistično zvezo delovnega ljudstva. V znanih desetih točkah smo postavili okvir našega bodočega dela. Točen in jasan brez pridržkov je bil naš apel na delovno

Dr. Edvard Beneš

predsednik čehoslovaške republike

Namesto odstopivšega predsednika čehoslovaške republike, dr. T. G. Masaryka, je bil izvoljen v sredo, dne 18. t. m. na skupni seji poslanske zbornice in senata za predsednika dr. Edvard Beneš, dolgoletni zunanji minister republike.

Poslanska zbornica šteje 300 poslancev, senat 150 senatorjev. Navzočih je bilo od obeh zbornic 440 članov. Že v prvi volitvi je dobil dr. Beneš 340 glasov (to je več kot tri petine) in je s tem izvoljen za dobo sedmih let. Nad 70 glasovnic je bilo praznih, nekaj pa raztresenih. Dr. Beneš je nato prisegel na ustavo, vlada je podala demisijo, bila je pa poverjena, da vodi posle dalje.

Javnost je sprejela izvolitev dr. Beneša z ovacijami na znanje.

Dr. Edvard Beneš je češki narodni socialist. Dr. Beneš je ustanovitelj

male antante, balkanske zveze in goreč zagovornik vzhodnega pakta ter podunavske zveze. Sklenil je tudi z Rusijo gospodarsko pogodbo, ki naj omogoči sodelovanje z Vzhodom. V mednarodni politiki uživa sloves.

Dr. Beneš je bil prvotno v držav-nopolitičnem oziru dr. Kramarjevega mnenja. Pozneje pa je sodeloval z dr. Masarykom v inozemstvu, zlasti pa v novi republiki, ter, lahko rečemo, postal njegov gojenec, ki si je popolnoma osvojil njegov socialni čut in čut demokracije. Tudi vsa njegova zunanja politika je stremela po demokraciji in sodelovanju narodov.

Zato menimo, da je čehoslovaško narodno predstavništvo prav storilo, ko je poslušalo svet dr. Masaryka.

Dr. Beneš je nedavno slavil petdesetletnico rojstva.

Iz notranje politike

Beograd, 18. 12. 1935.

Edvard Beneš je bil izvoljen v sredo, dne 18. t. m. na skupni seji poslanske zbornice in senata za predsednika dr. Edvard Beneš, dolgoletni zunanji minister republike. Cirić je igral v zadnjih letih vidnejšo vlogo. Postal je prosvetni minister v Jevtičevi vladi, kandidiral v Vojvodini na Jevtičevi listi, bil je izvoljen od Jevtičevih za predsednika Narodne skupščine in dobil je dovolj glasov tudi, ko je bilo za predsedniško mesto bojno glasovanje med njim kot opozicijskim kandidatom in ministrom Stojadinovićeve vlade Komnenovićem. Ko pa so volili skupščinske odbore, se je opazilo, da je dobil Cirić dobrih zvez tudi s Stojadinovićevo vlado in novo stranko JRZ. Lahko se reče, da je taka čast doslej le bolj redko doletela kakega politika.

Aca Stanojević še vedno miri sprte radikale in blaži medsebojna nasprotstva. Konferira veliko in dolgo časa trajajo dnevno konference. Za druge je pa tako prepiranje težko. Težko se je namreč odločiti, s kom bi bilo dobro in pametno potegniti. Nihče ne ve, kdo bo zmagal, nihče ne ve, kdo se bo obdržal. Če sedaj staviš svoje adute na napačno karto — si izgubljen. Pa to skrb bodo že opravili politiki sami, nas le veže dolžnost, da na ta trenja opozorimo.

Maček je za enkrat ustavil javne shode. Njegovih ljudi zato ne bomo več slišali, dokler bo sneg. Morda pa bodo v tem čutu še več govorili drugič, pa to bo že druga stvar.

Proti nagraditvi napadalca

Angleški zunanji minister odstopil, Laval pojde najbrž tudi.

Angleško - francoski »mirovni« predlog, ki predvideva nagraditev Italije kot napadalca v italijansko-abe-sinski vojni, je izzval strahovito ogorčenje po vsem svetu, zlasti tudi v Angliji in Franciji.

Posledica tega je odstop angleškega zunanjega ministra Hoareja. Računa se s precejšnjo gotovostjo, da bo šel tudi francoski ministrski pred-

sednik, ki je oče »mirovnega« predloga.

V Grčiji ni pomirjenja

Po vrnitvi kralja v Grčiji še vedno ni nastopilo politično pomirjenje. Zaradi tega je razpuščen parlament in se bodo nove volitve vršile dne 26. januarja 1936. Nova zbornica bo imela prvo sejo 12. marca 1936.

ljudstvo Jugoslavije. Točen in jasen naš okvirni program z ozirom na naše notranje in zunanjo politiko. Ni bila to nobena maškerada, ki naj pod krinko meglenih front skriva svoje pravo lice. Vi se za socialistično zvezo niste opredelili — temveč mislite, da bo bolje za vas, če proglasite hinavščino za najvišjo modrost svoje politike, ki naj se skriva in žonglira z raznimi nacionalističnimi šlagerji in v tem znamenju postavlja razne slovenske in hrvaške »ljudske fronte«. Komaj ste začeli s to »modrostjo«, vas je že Maček razkril in zavrgel. Komu boste zdaj oddajali in ponujali svoje pristaje? Ali ne vidite, da s tem begate samo razredčene vrste svojih pristajev, in da so drugi vsaj toliko pametni kakor vi, da spregledajo vašo igro in se pred njo zavarujejo? Delavski razred kot tak odklanja tako politikantstvo, ker odkrito izpoveduje svoja načela.

Tako bodo tej novi zablodi hitro sledila nova razočaranja. Toda ta razočaranja ne smejo iti na račun delavskega razreda. Za to je naša naloga in dolžnost vseh naših funkcionarjev, da delavski javnosti to povedo brez olepšavanja in tudi brez pretiravanja.

Mi vodimo politiko delovnega ljudstva. Mi se borimo za odpravo vseh socialnih in političnih krivic. Mi se zavedamo, da **odločna in dosledna socialistična politika je edini pravi temelj za naše delo**. Zato je naša sveta dolžnost, da naše organizacije krepimo in jih obenem branimo pred vsemi zablodami.

V interesu delavskega razreda ni, da bi se delil in cepil še na slovenske, hrvaške, črnogorske, dalmatinske organizacije, temveč dolžnost socialistične politike je, da brani **interese delovnega ljudstva cele Jugoslavije**, pa bodisi da je država organizirana unitaristično, avtonomistično, federalistično ali konfederativno. Zato se mora delovno ljudstvo zbirati, vzgajati in se boriti za pravično ureitev družbe v svojih lastnih organizacijah.

Delavstvu je potreben:

Zdrav in močan razredni strokovni pokret.

Zdrav in močan socialistični kulturni pokret.

Močna in zdrava socijalistična zveza delovnega ljudstva.

Vse to pa more zrasti le v **demoskraciji**.

Samostojna delavska organizacija, ki jo tvorijo prepričani in disciplinirani člani, to je edina fronta, v kateri more uveljaviti delovno ljudstvo svoje težnje.

(Op. ur.: Še pred tem člankom smo prejeli članek s. Petejana, ki prav tako z našelnege stališča obravnava to vprašanje enotnega socialističnega gibanja. Zaradi pomanjkanja prostora pa bomo članek priobčili v prihodnji številki.)

Poverjenike revije »Svoboda«

obveščamo, da ostane njihovo razmerje do uprave nespremenjeno. Ceno smo nastavili zato tako nizko, da boste v stanu število svojih odjemalcev podvojiti. V ostalem prejme vsak poverjenik od uprave poseben dopis.

Uprava »Svobode«.

B. Traven, Bombaž

II. Knjiga

Prevala Talpa
38

Kar je najbolj obžalovala (obžalovala pa je prav za prav vse), pa je bilo, da mora vsak človek tudi spat. Kajti medtem ko je spala, bi se utegnilo kaj pripetiti, česar ne bi videla. Radi tega ni gledala nikogar bolj nezaupljivo kakor delavce v pekarni in slaščičarni. Ti so namreč delali ponoči, torej v času, ko je morala senjora Doux spati, da je potem ves dan pozno v noč nadzirala kavarano. Čeprav je že itak delala vse, je prevzela še blagajno. Sicer bi pa tudi nobena blagajničarka ne vzdržala pri njej. Najsi bi bila senjorita nepodkupljiva kakor nadangel z mečem, bi jo senjora Doux vendar vsak dan nekajkrat obdolžila, da je zopet poneverila deset pez. Ta zadeva za blagajno je bila sploh težka. Senjora Doux ni zaupala nobenemu natakarku. Sedela je pri blagajni ali pa je hodila po lokalu in opazovala goste, kaj jedo. Ko je gost plačal in odšel, je moral prinesiti natakarku denar takoj k blagajni in ga tam izročiti. Kajti če bi mu pustila v žepu denar, ki ga je sprejel med delovnim časom in ki ga je bilo včasih več sto pez, in bi ga odračunal šele pri izmeni, potem bi vendar lahko

Člani svobodnih strokovnih organizacij odklonili imenovanje v upravo OUZD

Ker ni bil upoštevan predlog Delavske zbornice

Z ozirom na to, ker je Delavska zbornica v Ljubljani predlagala kandidate sporazumno z organizacijami, ki so pri njej registrirane, pa se minister socialne politike ni oziral na predloge v celoti, so člani organizacij, ki pripadajo Strokovni komisiji, odložili svoja mesta v novi upravi.

V upravo so bili imenovani s te

strani ss. Lovro Jakomin, Adolf Galof, Ivan Kregar in Franc Toplišek. — Minister socialne politike tudi pri imenovanju prejšnje uprave ni vpošteval predlogov ter so naši člani zaradi tega izstopili iz uprave. — Volitve v ta zavod bodo končno depolitizirale upravo tega zavoda.

Kakšen bo konec vojne v Afriki?

Vojne v Afriki še ne bo konec. Tako trdijo Abesinci in Italijani. V zadnjih dneh so Abesinci dosegli na severnem in južnem bojišču večje uspehe. Ob reki Tahare so potisnili Italijane 20 km nazaj. Napadli so jih v središču, se umaknili, potem pa napadli z obeh strani. Italijanske čete obstoje večinoma iz podjarmljenih Eritrejcev in Somalijcev.

V kritičnem stadiju se nahajajo pogajanja za sporazum med Italijo in Abesinijo. Angleški minister Hoare, ki je dajal z Lavalom koncesije na tujo kožo Italijanom, je odstopil. Angleški minister Eden je bolj zagovornik sankcij in končne odločitve Društva narodov.

V francoski zbornici je o predlogih poročal Laval ter povedal, da je Anglija obljubila koncesije Italiji že pred pričetkom vojne. Preostre sankcije bi povzročile vojno v Evropi. Socialist Blum je zahteval razgovor o izjavah Lavalu takoj v popoldanski seji, dočim je Laval debato odklonil in stavil vprašanje zaupnice. Zbornica pa

mu je izrekla zaupnico s 306 glasovi proti 252.

O italijansko - abesinskem sporu razpravlja te dni Društvo narodov. To je silno važen zgodovinski dogodek, prava preizkušnja za to mednarodno korporacijo. Vobče velja načelo, da privatna posredovanja ne morejo biti merodajna, razen če pristaneta Italija in Abesinija nanja. V ta namen že pritiskata angleški in francoski poslanik na Neguša, da predloge sprejme. S tem se postavlja Abesinijo v kritičen položaj, ker se bo nahajala obkoljena od samih nasprotnikov.

Anglija pa kuje v Evropi že drugo železo. Pogaja se namreč z Nemčijo in potečuje za zvezo z njo.

Angleški politiki vendar upajo, da se v teh mesecih spor reši.

Italijani se silno boje, da Abesinci prične veliko ofenzivo, ki bi bila tem hujši udarec, ker Italijani doslej niso dosegli nikakršnih vojaških uspehov, dočim so Abesinci imeli že znatne uspehe.

Lesna trgovina in sankcije

Ne le sankcije, tudi gospodarska politika je slaba.

Lesni trgovci dravske banovine so sklicali v Mariboru v soboto, dne 14. t. m. konferenco, na kateri so se pritoževali zaradi sankcij proti Italiji, ki so ukinile lesno trgovino z Italijo. Na konferenco so povabili tudi našo organizacijo lesnih delavcev.

Iz poročila posnemamo, da je bila Italija najboljši odjemalec lesa do sankcij. Grčija kupuje les le proti bonom, ki jih pri nas zamenjajo s 15 odstotnim odtegljajem, dočim daje Rumunija izvoznikom 25 % premijo. Francija ima najvišjo carino na les in ne kupuje lesa pri nas. Nekaj malega prodamo v angleške kolonije. Zato smo se morali privatno pobrigati, da smo dobili nekaj lesnega trga v Levante, toda le proti blagu. Holandija in Belgija kupujeta slavonski les, Svica malo iz Slovenije. Najboljše odjemalke bi bile Nemčija, Španija, Argentina (bosanski les), a vse jemlje les le proti kompenzaciji. Sicer pa je težko pridobiti nov trg. Lesni trg tudi doma ni organiziran. Porablja se koks mesto lesa, cement za stavbe in ceste, čeprav potrebam tudi les odgovarja in s tem podpira tuji kapitalizem. Na-

rodna gospodarska politika je povsod preveč avtarkična in bi se morala bolj pospeševati.

Za lesne delavce je pripomnil s. Bricelj iz Ljubljane, da **sankcije pomenijo tudi za lesne delavce težko katastrofo, ker jih izgubi 60.000 zaposlitev**. V splošnem gre gospodarstvo rakovo pot.

Mnogi primeri, Našička, Bor itd., nam kažejo, kako se gospodarji. Tako je sanacija razmer popolnoma nemožna. Mariborski poslanec je nato izjavil, da se ne da mnogo storiti. Sam je hotel intervenirati v važni zadevi, pa so mu rekli, da ni časa za take stvari.

Egipt uvede splošno in tajno volilno pravico

Egiptovska vlada je pristala na predlog uvedbe splošne in tajne volilne pravice.

Egiptčansko prebivalstvo kulturno baje ni tako razvito kakor mi.

Po razpustitvi bojnih organizacij v Franciji

Komentarji francoskih listov

Iz strahu pred demokracijo so se v Franciji nedavno fašistične bojne organizacije same razorožile. Sprejet je pa bil v zbornici razorožitveni zakon.

Ta dogodek je našel v javnosti živahen odziv.

»Journal« meni:

»Nadejamo se, da se je Francija zavedala, in sicer ne samo, da ohrani vladno in skrajno ogroženo civilizacijo. Marveč, ker je resnična in pravična.«

Leon Ballby v »Juor«:

»Ne dovolj premišljena odločitev »Ognjenega križa« se zdi, da je zbudila nemirnost v vrstah patriotov. Le levičarji in radikali bodo imeli od tega dobiček. Kje so predsodki, ki bi utegnili razpoko odpraviti? Ni jih. Tudi, če vlada ostane, ostane največ mesec dni.«

Komunisti izjavljajo v »Humanité«:

»Prevratniki so zadeti, unikajo se in rešujejo vladu. S sovražnikom naroda ni zedinjenja.«

Socialistični »Populaire« se bavi že z zakonom in ga razmotriva:

»Eno je vsekakor ugotovljeno. Če se ukrepi, ki jih zahteva zbornica, izvedejo, tedaj utegne biti jutri prosta pot za čisto republikansko vladu. Razprava je povzročila »Ognjenemu križu« moralni poraz. Kričali so, ko so zvedeli, kaj je Ybanegaray rekel na zborničnem odru, »Izdani smo!« Njih razpad se utegne prej izvršiti, kakor njih razpust. Obeh dejstev se bo republikanska dežela veselila.«

Dr. Maček podi komuniste od sebe

Po zadnjih shodih so se govorniki pritoževali, da **z našajo komunisti in drugi elementi v vrste hrvaških kmetov razdor z novimi hrvaškemu narodu tujimi gesli**. Obenem so govorniki povdarjali, da je Mačkov pokret izoblikovan le v ideologiji hrvaškega kmetiškega gibanja. Hrvatoma danes niso potrebni niti fašizmi, niti hitlerjanstvo, niti komunizem. — To je jasno stališče.

Občni zbor Cankarjeve družbe

Ljubljana, dne 19. dec. 1935.

Sinoči se je vršil občni zbor naše književne matice Cankarjeve družbe.

Stari odbor je prejel absolutorij, v novi odbor pa so izvoljeni ss.:

Predsednik dr. Celestin Jelenec, I. podpredsednik Ivan Mlinar; II. podpredsednik Viktor Grčar; tajnik Strukelj Ciril; blagajnik Franc Vidmar; gospodarica Mici Selan; odborniki: Lovro Jakomin, Slava Gorenc, Stan-ko Likar, Angelo Cerkenik. Nadzorstvo: Niko Bricelj, inž. Boleslav Likar in Jurij Stanko.

četrt ure pred izmeno z vso vsoto za večno izginil — v kavarni bi zapustil samo klobuk in suknjič. Seveda moramo priznati, da se je kaj takega že pripetilo, celo, če je imel natakark samo šestdeset ali sedemdeset pez v žepu. Toda v kavarni La Aurora kaj takega ni bilo izvedljivo.

Če je prispelo malo naročil peciva, tedaj se niso mogli peki in slaščičarji kar nič smejati. Tedaj je namreč senjora Doux z njimi tako pometala, da je ta ali oni zahteval mezdo in je odšel. Kajti v takih dnevih je smatrala izdatke za pekarno za proč vrženi denar. Če so se pa naslednji dan naročila podvojila ali potrojila, potem so morali ljudje tri, štiri ali pet ur dalje delati, ker medtem seveda niso vzeli v službo nobenega novega peka ali pomožnega delavca.

Tudi godbenikom se v kavarni ni godilo prav nič bolje, nego celo mnogo slabše. Peki so vsaj nekaj napravili, godba pa je bila najbolj nezmisljena potrata, ki sta si jo senjor Doux in senjora Doux le mogla misliti. Godba ni ničesar producirala, nego je samo žrla in je hotela imeti zmeraj denar. Ker pa so imele ostale kavarne godbo, jo je moral imeti tudi senjor Doux, če je hotel ostati na višini. Vsak dan se je z godbo na novo sprl. Če je prišlo malo gostov, je izjavil godbenikom,

da so oni tega krivi, češ, da leno igrajo. Potem so godbeniki svoje instrumente pospravili, si dali izplačati in so odšli. Senjora Doux je bila prav zadovoljna, kajti imela je vzrok, da si je prihranila denar za godbo, razen tega je pa lahko gostom pojasnila, da so ji godbeniki ušli.

Ko pa so postali po nekaj dneh gostje neza- dovoljni in so zahtevali godbo, potem je moral senjor Doux tekati za godbeniki. Često se je zgodilo, da je ujel samo kakega igralca na bandonij ali kitaro. Gostje so se začeli sedaj lokala ogibati in končno je najel senjor Doux zopet dobro kapelo, dokler se ni z njo čez nekaj časa zopet sprl in vsa zadeva se je zopet ponovila.

Neki dan je prispela iz Mexika-Cityja posebno dobra kapela, obstoječa iz osmih mož, in se je ponujala po kavnarh. Prišli so najprej k senjoru Douxu.

»Petdeset pez na dan za osem mož? Ne plačam. In povrh še jesti? Saj vendar nisem nor. In samo za teden dni in s tridnevno odpovedjo? Vse mesto lahko oberete, tega vam nihče ne da. Pet in dvajset vam plačam in takojšnja odpoved. Saj dobim lahko dovelj ljudi.«

(Dalje prihodnjič.)

Doma in po svetu

Prihodnja številka našega lista izide v ponedeljek, dne 23. t. m.

Narodna skupščina se, kakor poroča »Obzor«, ne sestane pred 15. januarjem 1936.

Beda med inteligenco. V Sarajevu so razpisali 23 stražniških služb. Prosilcev je nad tristo in med njimi več maturantov.

V Zagrebu so odkrili obširno komunistično organizacijo med dijaštvom. Imela je svojo tiskarno in veliko množino propagandnega materiala in podrobno izdelan načrt za sabotažo obstoječega solstva.

Monopol šolskih knjig. Izšel je zakon o monopolu šolskih knjig. Posebna deputacija šolnikov, tiskarnarjev je intervenirala za izpremembo zakona. Objubili so v Beogradu izpremembo.

Knjižarnar Lavoslav Schwentner v Ljubljani, ki je zalagal spise Ivana Cankarja, je slavil v nedeljo 70 letnico rojstva. Prva izdaja Cankarjeve Erotike, ki jo je vso kupil ljubljanski škof dr. Jeglič, je izšla v založbi Kleinmayer & Bamberg. Druge Cankarjeve spise je pa zalagal jubilar. Šele pozneje je Cankarjeve spise prevzelo drugo založništvo, ki spada v krog, v katerem so vodili ostro borbo proti Cankarjevemu spisom.

Vseučilišni profesor dr. Ivan Prijatelj šestdesetletnik. V ponedeljek, dne 23. t. m. bo šestdeseta rojstna obletnica ljubljanskega vseučilišnega profesorja dr. Ivana Prijatelja. Dr. Prijatelj je Ribničan. Rojen je bil v Vinici pri Ribnici dne 23. decembra 1875. Že kot vseučilišnik se je pridružil prepovedcem, ki so zahtevali nekaj boljše, nekaj naprednejšega. Na vseučilišču se je posvetil slovenskemu jezikoslovju. Bival je v to svrhu nekaj časa v Rusiji, Varšavi in v Parizu. Doktorat je napravil na Dunaju 1902. Sprejel je službo uradnika v dunajski dvorni knjižnici, kjer je našel največ pomočkov za svojo jezikoslovno izpopolnitev. Ob ustanovitvi ljubljanske univerze so mu ponudili profesuro na njej, kjer deluje. Dr. Prijatelj se je vso dobo literarno in književno udeleževal kot urednik zbranih spisov raznih pisateljev ter se je bavil zlasti z literarno zgodovinsko znanostjo slovensko. Njegovi spisi so vestno prirejeni in stvarni. Napisal je tudi študijo o delavskem socialističnem oziroma socialno demokratičnem gibanju v Sloveniji, ki se more smatrati kot najpopolnejši kulturni pregled kulturnega gibanja pri nas. Tudi mi se zato spominjamo njegovega jubileja ter želimo, da bi še mnogo let kulturno delal med nami.

Bivši občinski redar v Škofji Loki, Alojz Žužek, ki je s pretepanjem s pendrekom povzročil smrt cigana iz Krape, je bil v Ljubljani obsojen na 6 let ječe.

Kaj bo z Društvom narodov? Velešile bi rade ustanovile v Društvu narodov kuratorij velesil (Anglije, Francije, Italije in Nemčije). V tej smeri gre angleška politika. Male države pa dobe — nagobčnik.

Podjetniki naj agitirajo za delavske strokovne organizacije! Avstrijski podjetniki dobivajo pozive od režima, da naj agitirajo za delavske prisilne strokovne organizacije. Dunajski trgovski gremij je objavil z ozirom na te pozive v svojem glasilu odločno izjavo, da je organizacija delojemalcev in delodajalcev stvar obeh posameznih skupin, ne pa skupna ter nima z razmerjem delodajalcev in delojemalcev nič opraviti. — Iz te objave je razvidno, da tudi avstrijsko meščanstvo zavrača iluzijo o stanovski državi, ki si jo je vteplo v glavo nekaj reakcionarcev.

64.000 ljudi je to leto zaprosilo za francosko državljanstvo. Mnogo več kakor prejšnja leta. So to večinoma begunci iz fašističnih držav. Da bi se le nekega dne ne znašli iz dežja pod kapom.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

IZ NAŠIH KRAJEV

Ljubljana

Nov občinski svet ljubljanski

Na vrsto je prišel tudi ljubljanski občinski svet, dobil je novega župana, podžupana in imenovanih je še 54 odbornikov. Za župana bo dr. Juro Adlešič, advokat, za podžupana pa dr. Vladimir Ravnihar, tudi advokat. Dr. Ravnihar je bil sedaj nekaj časa za župana, odslej pa bo nekaj časa zopet za podžupana. Lahko pa dr. Ravnihar tudi odstopi. Kljub temu bo lahko kandidiral pri prihodnjih volitvah, ker po zakonu ne sme kandidirati oni, ki izvolitve prej ni sprejel. Ker pa je bil sedaj postavljen, ni odklonil le postavitev, ne pa izvolitev. Tudi malo pravne interpretacije je dobro.

Dr. Adlešič je že povedal »Slovincu« nekaj svojih misli. Glavna misel njegova je, da bo štedil. Štednja je čisto dobra zadeva, vendar pa ni vselej na mestu. Štednja je dvorezen nož. Lahko s štednjo zapraviš več, kot pa, če potrebno več izvršiš. Sicer pa je gospod župan svoj program le na kratko očrtal. Pri proračunu, ki ga bodo morali sedaj hitro in na brzo roko izdelati, bomo videli, če bo tudi novi župan ostal popolnoma v kolovozu razpuščenega občinskega sveta. Videli bomo, kako bo zagrabil finančno stran občinskega gospodarstva, posebno, če bo tudi on glavni vir dohodkov iskal v indirektnih davkih. Bomo videli, če bo tudi novi župan po svojih uslužbencih

Seja ljubljanskega občinskega sveta. Prva seja novega ljubljanskega občinskega sveta bo v ponedeljek, dne 23. t. m. Na dnevnem redu so samo formalne zadeve. Med novoimenovanimi odborniki sta tudi ss. Likar Stanko in Tone Kralj s svoj čas izvoljene liste socialistične stranke.

Silvestrovanje (družabni večer) bo priredila Strokovna komisija za Slovenijo v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Začetek ob 9. uri zvečer. Dvorana bo izpremenjena v prijeten domači kraj. Nastopil bo delavski oder »Zarje«, peli šaljni kupletisti, igrala bo godba »Zarje« in tudi plesalo

Zaupniški tečaj. V soboto, dne 21. decembra bosta predavala g. Cibic o »računstvu« in s. Jelen o »socialni zaščiti«.

Novi redni in izredni proračun mestne občine predvideva 56 milijonov 136.024 Din dohodkov in prav toliko izdatkov. Proračun mestnih podjetij znaša 32.262.324 Din.

Znižanje plač občinskih uslužbencem. Dne 20. decembra t. l. so morali vsi občinski uslužbenci podpisati reverz, da se jim počenši s 1. januarjem 1936 znižajo njih prejemki za 10 odstotkov.

Iz Avstrije so zopet izgnali tri naše delavce, ki so brez sredstev prišli preko meje v Maribor.

Tržnica? Govori se, da se je našel krog zasebnih interesentov, ki bi z zasebno inicijativo želeli izpopolniti zevajočo vrzel na Glavnem trgu med Bergovo hišo in državnim mostom, kjer bi zgradili veliko moderno palačo, ki bi se v njej nahajala v prtiljuji proti Dravi tudi toliko potrebna mestna tržnica. (Mogoče po načrtu arhitekta Czeikeja.) Zgradba je preračunjena na 5 milijonov dinarjev. Baje imajo podpisanih deležev že 2.700.000 dinarjev. V tržnici bi mestna občina pobirala običajno tržnino, katere del bi pa se uporabljal za amortizacijo. Čim bi dosegli deleži 3 milijone dinarjev, se namerava pričeti z gradnjo. Kljub temu pa smo mnjenja, da ne gre, da bi tržnico gradili privatniki, s katerimi bi morala občina sklepati najeminske pogodbe in deliti tržne pristojbine. Naj bi jo torej občina zgradila iz svojih sredstev.

Abesinski podčastnik je prenočeval pri »Grafu«. Ujeli so ranjenega Italijani in ga

Dobava elektrike mestni občini. Na našo svoječasnno notico, v kateri smo prosili pojasnila in navedbe vzrokov, zakaj se je sklenila pogodba s KDE, ki bo dobavila dražjo elektriko, kakor bi jo falksa elektrarna, smo dobili pojasnilo in sicer od najmerodajnejše strani, od delegacije velenjskih rudarjev, ki je pojasnila našemu celjskemu uredniku vse okoliščine, ki govorijo za to pogodbo. Pred vsem se bo zvišalo število delovnih dni za tri ali štiri dni velenjskim rudarjem, ki sedaj tako reducirano delajo, da z malimi zaslužki, ki jih dobivajo sploh ni mogoče preživljati se, samcem, kaj še oženjenim. Od 1. oktobra ne dobiva velenjski rudnik sploh nikakršnih državnih dobav in je sedaj mizerija toliko bolj pritisnila, čeprav so velenjski rudarji zanjo že močno otopeli, saj se vrše redukcije v tem rudniku že od leta 1933 naprej. Priključek Celja na velenjsko centralo pomeni računsko Din 600.000 letno več zaslužka za delavstvo, kar znaša v 10 pogodbenih letih Din 6.000.000, kateri denar bi drugače šel v inozemstvo. Falska ponudba na 50 para za 1 KW h je bila predložena občinskemu svetu šele po seji občinskega odbora oziroma po sklepu tega odbora, da se priključi Celje na Velenje, medtem ko je bila Fala s svojo ponudbo do sklepa obč. sveta dražja od KDE. Tudi se ni glasila ponudba KDE na 60 para za KW h, ampak le na 54 do 55 par za KW h. Podpis pogodbe je tudi s te strani popolnoma realen. Sicer nisimo stoli pojasnil, ki smo jih v svoji notici zaprosili od tiste strani, ki bi se morala čutiti dolžna javnosti pojasniti posamezne gospodarske ukrepe občine. Ali to nas ne moti. Mi se vseeno izjavljamo za to pogodbo, ker bo prinesla vsaj mali in skromen oddih v ogromno revščino velenjskih rudarjev.

pobiral dinarje tudi od jabolk, ki jih znosijo ljubljancani od svojih sorodnikov z dežele za svoje otroke.

Ravno tako pa bomo videli, kako bo novi župan nastopil proti mestnim uslužbencem. Upamo, da ne bo iskal prihrankov v redukciji plač in mezd.

Prav posebno pa upamo, da se bo ves občinski svet zavedal, da je imenovan in da zato njegovo gospodarstvo ne more biti dolgo. In, da bo zato poizkusil vse, da se čimprej izvrše v Ljubljani volitve in da preide mestna občina v roke onih, ki bodo dobili pri volitvah zaupanje ljubljanskega prebivalstva.

Vsaj je ravno sedanjí ljubljanski občinski svet, ki šteje menda nad 40 članov, ki so bili pristajši prejšnje klerikalne stranke, posebno poklican, da pove notranjemu ministru dr. Korošcu, da bodo v Ljubljani lahko mirno spali za časa volitev vsi politiki in žandari in politični uradniki bodo tudi tiste dni lahko mirno reševali po kancelijah svoje spise. To bo gotovo lahko izjavil sedanjí občinski svet in to pa je tudi po besedah ... ministra dr. Korošca — pogoj za to, da se lahko volitve izvrše.

Ljubljana bo gotovo novemu županu za tako izjavo hvaležna. Največ koristi od tega pa bi imela mestna občina sama, ...

se bo. Alegorija ob polnoči bo nekaj zanimivega. Vstop proti vabilu. Naj zaupniki preskrbe ta vabila sodrugom in sodrugicam in gostom pravočasno pri Strokovni komisiji, da ne bo kakšnega nesporazuma. Ker je, kakor že rečeno, to silvestrovanje naš družabni večer (ki se bo vršil pri pogrnjenih mizah), je treba skrbeti že zdaj, da bomo zbrani vsi, ki hočemo v prijetnem razpoloženju zaključiti staro leto. Jed in pijača bo na razpolago po najnižjih cenah. Na svidenje! — Pripravljalni odbor SK za silvestrovanje.

Maribor

privredli v tržaško bolnico, odkoder pa je ušel v Avstrijo, ki pa je nadležnega gosta odrinila čez mejo k nam. Poslali so ga naprej v Beograd. Rad bi se vrnil v domovino. Je sin premožne trgovske židovske rodbine v Abesiniji.

Funkcionarjem in zaupnikom v vednost! Kdor še ni dvignil predprodajnih vstopnic za Silvestrov večer v Unionu, naj to stori čim prej. Na razpolago so tudi že letaki in lepaki.

Govorilni zbor. Kdor ima veesleje sodelovati pri govorilnem zboru, ki bo nastopil dne 31. decembra v dvorani Uniona, naj pride v ponedeljek, dne 23. t. m. ob pol 20. uri v Delavsko zbornico, II. nadstropje, kjer se bo vršila prva vaja.

Mariborsko gledališče: Sobota, 21. decembra ob 20. uri: »Vest«, premiera red B. Nedelja, 22. decembra ob 15. uri: »Malomeščani«. Znižane cene. Ob 20. uri: »Majda«. Znižane cene.

4 prednosti

imate pri urarju in juvelirju

M. JLGGER-JEV SIN

Maribor, Gosposka ulica 15

Najboljša izdelava po najnižjih cenah. Provoznostna kakovost. Največja izbira. Prodaja na obroke po blagajniških cenah. Cenik zastoni

Celje

Tožba proti g. Salomonu, ki jo je vložil s. Svetek ni prinesla dokaznega postopka, kar je tožitelj želel, da bi se zgodilo in, da bi prišli na sled pravim virom odkoder se lancirajo razne izmišljotine proti posameznim zaupnikom našega pokreta. Ker je g. Salomon vse prej govorjene stvari tajil je s. Svetek pristal na poravnavo pod pogojem, da g. Salomon vse žaljivke prekliče in obžaluje in, da plača celotne sodnijske stroške. G. Salomon je pogoj sprejel in tako je bil ta proces končan. Bo pa ostal kot glasen opomin vsem našim somišljenikom, naj se vedno zavedajo, da širijo slabe vesti o zaupnikih skrbno skriti sovrazniki, ki hočejo naš pokret razbiti in razdvojiti. Vse je poskrbljeno, da se jim to ne bo posrečilo!

Umrl je s. Lebič Valentin, stavbeni palir pri trvdri Kukovec. Bil je dober sodrug, dolga leta občinski odbornik (soc. dem.) in zadruhar. Načeloval je 12 let zadruge »Najprej« (Delavska pekarna). Zadel ga je srčna kap. Naporno delo mu je uničilo zdravje. V torek 10. t. m. je bil pri zdravniku bolniške blagajne, da bi ga spoznal za bolnega; zgodilo se je ravno nasprotno. Zdravnik ga je spoznal za zdravega in rekel, da mora iti drugi dan na delo. To je tudi storil, pa je po delu komaj prišel domov, v četrtek ga njegova žena ni pustila na delo, ker je videla, da v resnici ni zmogel delati in je poslala po zdravnika, ki pa ni prišel. V petek ob 4. uri je bil pa že — mrtev. Težko je prizadeta žena in petero otrok, ki so izgubili skrbnega rednika. Pogreb je bil veličasten. Slava njegovemu spominu!

Veseliča kovinarjev se bo vršila v gostilni »Amerika« na Sp. Hudini 26. decembra t. l. Vabljeni najtopleje.

S. K. Olimp smuška sekcija bo priredila slalom-tekmo na Celjski koči 6. januar

ja 1936, na kar že sedaj opozarjamo smučarje.

Gozdovniki J. G. L. Celje bodo priredili božičnico v torek, 24. t. m. ob 7. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice. Prijatelji mladine iskreno vabljeni.

Liboje

Važno delavsko zborovanje. V nedeljo, dne 22. decembra ob 9. uri dopoldne se bo vršilo v gostilni Skoberne v Libojah važno zborovanje z dnevnim redom: 1. Splošna delavska zakonodaja; 2. pomen delavskega tiska. Govorili bodo ss. dr. Reisman, Eržen in Jelen. Delavci in delavke, pridite v čim večjem številu!

Zabukovca

Delavsko zborovanje. V nedeljo, dne 22. t. m. dopoldne (ura bo navedena na letaki) se bo vršilo v gostilni s. Zupanca važno delavsko zborovanje, na katerem bosta poročila ss. dr. Reisman, Eržen in Jelen. Delavci, udeležite se zborovanja in pripeljte žene s seboj.

Zagorje ob Savi

Občinske volitve razpisane.

Z razglasom kr. banske uprave v Ljubljani so volitve v občino Zagorje razpisane za dan 19. januarja 1936. Razpis volitev se utemeljuje s tem, da je bila v tekoči poslovni dobi odcepljena od zagorske občine Plavinska vas in priključena k občini Trbovlje.

S tem je odprta volilna borba za zavajanje občine. Po vseh znanih sodeč, se bodo zato potegovali 3 skupine in sicer: jeruzalemski, (bivša SLS), nacionalisti, (bivša JNS) in lista delovnega ljudstva. Vse te skupine se že živahno gibljejo in tipajo na vse strani kako zmagati. Značilno pri tem je, da vključujejo, da so krščanski socialisti, ki so tako skregani s svojimi bratci slovenskimi radikali, pri nas v Zagorju za te volitve že napravili kompromis z njimi. Je pač tako, kar mačka rodi, rado miši lovi.

Zopet deputacija brezposelnih pri banu. V torek, dne 17. t. m. je šla deputacija brezposelnih z županom in narodnim poslancem našega sreza k g. banu s prošnjo za pomoč našim brezposelnim. Kakor izvemo iz njihovega poročila, je bil njih uspeh negativen. Naši brezposelni pa žele, ker so že danes lačni, da bi se jim čimprej dalo potrebna sredstva za preživljanje, in ne šele po volitvah, kakor jim to naši jeruzalemski ljubljajo.

Kranj

Pevski koncert javorničanov. Pevski odsek SMRJ, podružnica Javornik, bo priredil v nedeljo, dne 22. decembra ob 16. uri v dvorani restavracije Semen koncert z zelo pestrim sporedom. Pel bo mešani, ženski in moški zbor skupaj 18 pesmi. Pridite, da slišite pesem delavskih pevk in pevcev!

Akcija za priključitev okoliških vasi k mestni občini gre zelo počasi izpod rok. Delovno ljudstvo želi, da se to čimprej izvede. Pri tej akciji naj se ne ozira samo na mnene meščanov, ampak naj se upošteva tudi želja ljudstva okoliških vasi.

Dela pri Zdravstvenemu domu, ki ga gradi OUZD, bodo radi nastalega slabega vremena najbrže za letoš ustavljeni. Če bi vreme dopuščalo, bi z betoniranjem do pritličja končali, spomladi pa bi začeli takoj z zidovjem.

Volitev vsi žele... Tulkej so se kaj hitro raznesle govorice, o veliki »socialnosti« ježenčanskih radikalov pred občinskimi volitvami. Tudi pri nas si marsikdo želi občinskih volitev, kajti moka bi se zvečnim slojem prav prilegla za božično potico. Radikali poskusite, vsaj »socialnost« ne bo zastoni... Izrek »milo za drago« se pri javnih volitvah prav dobro izkaže; ne more se zgoditi, kot se je primerilo nekemu klerikalcu v bližnji občini, ki je pri zadnjih tajnih volitvah v parlament leta 1927 peljal z vozom same »liberalce« na volišče.

Nekateri naročniki še niso poravnali naročnine do konca koledarskega leta 1935. Naj ponovni opomin ne bo zastoni! — Po-verjenik.

Ruše

Strokovno zborovanje. V nedeljo, dne 22. t. m. s pričetkom ob pol 3. uri popoldne se bo vršilo v gostilni Magdič delavsko zborovanje o pomenu strokovne organizacije in o volitvah obratnih zaupnikov. Poročala bosta ss. Petejan in Vidovič. Udeležite se zborovanja v čim večjem številu.

Šoštanj

Občni zbor podružnice Splošne Delavske strokovne zveze Jugoslavije, ki se je vršil 15. decembra, je bil živ dokaz, da je delavstvo začelo res misliti samostojno. Ni več tistega strahu, ki ga je bilo nekoč opaziti pod pritiskom denunciantov, ki so bili noč in dan na delu, da omajejo prepričanje naših sodrugov v organizacijo. Ta občni zbor pa ne sme biti samo mejnik, ampak tudi podlaga, ki je ne bo mogla razušiti nobena sila. O trdnosti in pravilnem delu v organizaciji pa priča tudi dejstvo, da je bil ves odbor ponovno in soglasno izvoljen. Le odborniki, ki so odšli med letom, so dobili zamenike. Enako kakor strokovnemu odboru je bila izrečena pohvala za delo tudi našim obratnim zaupnikom, ki kljub raznim intrigam nekaterih temnih elementov vztrajajo splošno zaupanje. Po poročilih celokupnega odbora in zaupnikov so referirali o organizaciji in njenem bodočem delu predsednik Strokovne komisije s. Leskošek, strokovni

tajnik s. Jakomin, s. Golmajer za Del. zbornico in s. Kölnar iz Hrastnika. Oglasila pa se je k besedi tudi deputacija obratnih zapnikov od Zveze rudarjev iz Velenja. Vsi delavci pa smo sklenili, da se še trdneje opiramo svoje organizacije. Med nami ne bo nobenega Ras Gukse, (ki je kakor znano sklenil zvezo z Italijani proti lastnemu narodu.) Tiste pa, ki so to žalostno vlogo igrali in izdali svoje lastne interese, bodo njihovi lastni otroci, ko dorastejo, preklinjali. Občni zbor je bil na višku, tak kakor ga še ni bilo v Šoštanju. S pozivom na še tesnejše sodelovanje vseh, je predsednik s. Zajc zaključil občni zbor.

Vse sodruge in sodružice, v Šoštanju in okolici, ki so delovali v okvirju prejšnje »Svobode« in so pripravljene delovati na kulturnem polju, vabimo, da pridejo v nedeljo, dne 22. decembra 1935 ob 10. uri dopoldne v tajništvo Zadrugnega doma in da pristopijo k »Cankarju«. Torej vabimo vas, ki ste že delali, da pripeljete tudi tiste mlade ljudi, ki so žejni izobrazbe in ki hočejo pomagati v delavskem kulturnem gibanju na sestaneke. Delavsko pevsko društvo »Cankar« bo vzelo pod svoje okrilje v Šoštanju vse kulturne panoge, ki jih je prej izvrševala »Svoboda« in sicer v glavnem knjižnico, potem petje in glasbo, sport in dramatiko, v kolikor bodo dopuščala pravila. Vsem tistim pa, ki ne mislijo resno in bi bili bolj v napotje kot pa dostopni na plodno delo, pa povemo, da je boljše, ako jih ni, ker trovne maramo in je boljše, da nas je manj, pa ti pravi orači. — Del. pev. društvo »Cankar« v Šoštanju.

Velenje

Kakor v nebesih, tako na zemlji, — kakor v Trbovljah tako v Velenju

Tudi pri nas se je praznovalo na godovni dan sv. Barbare. To nekdanje praznovanje pa je med delavstvom že skoraj popolnoma utonilo v pozabljenju. Da pa ne bi spomin na nekdanje dni popolnoma zamrl, si je »Udruženje rudarskih nameščencev« napravilo načrt za »dostojno proslavo« tega baje tako »tradicionalnega« praznika. In res, zjutraj z »rudniško godbo« na čelu v cerkev, v cerkvi maša s »pridigami«, ki strašno bije po »kapitalistih in nepravdičnikih«.

Popoldne koncert iste godbe, zvečer igra in nato »narodna pijska«, kajti »Udruženje« je kupilo nekaj sto litrov »sadjevca za knape«, da se prebije vsaj en večer v letu v popolni harmoniji zatiranih in predpostavljanih. Človek bi prvi hip, po prečitaniu takega vabila, iznenaden nad tako »dobrohotnostjo« zaklical ves iz sebe: Živela enakopravnost! Slava spoznanju! Toda, samo za »en dan« v letu? ... In še ta dan samo pri »tovceku«? ... En dan pomilovanja za 364 dni šikan, priganjstva, zapostavljanja, poniževanja (saj bi rabili poln leksikon izrazov, ki pa bi bili vsi skupaj nezadostni za vsaj približno definicijo vseh krivic, ki jih mora prenašati delavstvo.) Z enim edinim dnevom pomilovanja, h kateremu bi prilivali »tovcek«, ne bo mogoče popraviti krivic, ki se gode rudarskemu proletarijatu že od nekdaj, ki jih prizadevajo delavstvu tudi tisti, ki jih plačuje isti kapitalizem kakor nas, ki dobivamo za težko delo skromno mezdno. Svobodno vam praznovanje sv. Barbare, katere ni poznal niti eden z »vašega« in niti eden z »našega«

**Snežke
in
copate**

**J. LAH
MARIBOR
GLAVNI TRG 2**

Mestno poglavarstvo Maribor
X. Štev. 19.986 / 4097 — 1935

Zgradba deške meščanske in dekliške ljudske šole v Magdalenskem predmestju

RAZGLAS

Mestno poglavarstvo Maribor razpisuje **mizarska dela, centralno kurjavo, inštalacijo vodo-voda s sanitarno opremo, keramične tlake, dela iz umeinega kamna ter dela iz terazza**

za zgradbo nove deške meščanske in dekliške ljudske šole v Magdalenskem predmestju. Ponudbe se morajo oddati najkasneje 7. januarja 1936 do 11. ure na mestnem poglavarstvu. Ponudbe morajo biti zapečatenne ter kolekovane po § 9 zakona o izpodbah in dopolnitvah zakona o taksah z dne 25. marca 1932, Služb. Nov. br. 70-XXIX z dne 26. marca 1932. Kavcija v iznosu 5% od ponujene vsote se mora vložiti pri mestni blagajni mariborski do 10. ure 7. januarja 1936 v vrednotah, ki jih sprejme mestna blagajna. — Pojasnila in ponudbeni pripomočki se dobijo proti plačilu napravnih stroškov v mestnem gradbenem uradu, II. nadstr., soba štev. 2 počeni s 23. decembrom 1935.

brega, a poleg tega praznika upostavite še vsaj eden praznik, kateri naj bo posvečen kot »dan izpraševanja vaše vesti, ki naj bi vas vodil k »spoznanju«, katero je vam prav tako potrebno, kakor udeležencem vaše prireditve razen onih, katere smo poslali, da vas opazujejo.

Studenci pri Mariboru

Politična konferenca delavskih zaupnikov. Minuli torek se je vršila v gostilni Majhenič lepo uspela politična konferenca delavskih zaupnikov. Na konferenci sta poročala ss. Petejan in Eržen o političnem položaju in o pomenu delavskega tiska. Izvajanja obeh govornikov so našla živahen odmev med navzočimi, ki so klenili, da bodo z vsemi močmi šli na delo, ko pride čas za obnovo socialističnega strankinega gibanja. Dotlej pa bodo posvetili vso svojo pažnjo širjenju »Delavske Politike«. V doglednem času bomo organizirali večji političen shod, da bo tudi ostala javnost izvedela o naših političnih, gospodarskih in socialnih zahtevah.

Guštanj

Borba za kategorizacijo članstva v bratovski skladnici jeklarne.

Zato so pozvali ravnateljstvo, če jih je pripravljeno korigirati; dobili so odgovor, da ne. Zato so se zaupniki po krajevnemu odboru bratovske skladnice pritožili na Glavno bratovsko skladnico in rudarsko glavarstvo, ki je odgovorilo, da naj podjetje skliče tozadevno razpravo, na katero prideta zastopnika od obeh imenovanih instanc. To se je zgodilo šele dne 30. avgusta t. l., kjer je podjetje po daljši debati moralo priznati uradnike z nad 1500 Din prejemki v izvenkategorijo in v prvo pa 10 predelavcev, le 7 reflektantov v to kategorijo je še izostalo, ker je ravnatelj stal na stališču, da opravljajo premalo odgovorno delo in sta zastopnika tudi deloma potrdila ter priznala, da je to odvisno od podjetja, če jih sprejme ali ne. Sprejeto je tudi, da vsi delavci, ne glede na poklic, ki dosežejo 25 let članstva, pridejo v 2. kategorijo. S tem sklopem je bilo zaupnikom in njihovemu trudu zadovoljeno, pa če tudi je še na tej razpravi neki uradnik hotel zastopnika rudarskega glavarstva prepričati, da so zaupniki v zmoti, če mislijo, da so naši predelavci res to, za kar se jih smatra, da bi lahko prišli v prvo kategorijo. Trdil je, da je naziv, ki ga nosijo, merodajen samo za računsko pisarno! Na to izjavo je glavni zaupnik tega gospoda pošteno zavrnil, češ, da on smatra predelavca za najmanj toliko vrednega, kakor nižje uradnike. Temu je pritril tudi g. rudarski glavar. Razprava je pokazala, kako malo respektirajo inozemci naše zakone in predpise. Poznajo samo dobiček, ne priznajo pa delavstvu najmanjše pravice. Dve leti je moralo delavstvo čakati, da je izsililo, kar bi moralo podjetje, če bi imelo le malo spoštovanja do delavstva, samo dati. Koliko je bilo delavstvo prikrajšano že v teh dveh letih na boleznih, ve seveda le poljetje. Ki je spravilo dobiček, pa četudi na račun obolelih delavcev. Tako sabotiranje bi pa bilo nemogoče, če bi se delavstvo zavedalo svoje dolžnosti do skupnosti. Upamo, da so tudi delavci na višjih položajih prišli do prepričanja, koliko jih kot posameznike ceni podjetje. Doslej smo zaman pričakovali, da se bodo pridružili boju za dobrobit vseh, zato mislimo, da bo vsaj v bodoče boljše! Nikoli ne pozabi, delavec, da sam nisi nič, a vsi smo moči! Zato ne odlašajte. Organizirajte se, da se nam ne bodo godile krivice kot doslej! (Konec)

Ivan Kravos, Maribor

Aleksandrova cesta 13

Lepa in praktična
Božična darila v naj-
večji izbiri in nizki ceni

V Mariboru, dne 17. decembra 1935

Tudi Ti

se moraš zavedati, da čas hiti. Ali si v tem mesecu že pridobil »Delavski politik« novega naročnika? Opozori na to dolžnost tudi svojega prijatelja! ---

Delavski pravni svetovalec

Potrdila Bratovskih skladnic in OUZD o bolovanju delavcev so koleka prosta. Na zahtevo delavcev se potrdila morajo izročiti (§ 189 z. o. z. d. in § 157 pravil bratovskih skladnic.)

Za izterjanje mezde v času bolezni po § 219 o. z. morajo delavci pred sodiščem predvsem točno dokazati čas bolovanja. Ker si delavci še vedno takih važnih zadev službovanja ne zapisujejo v »Delavski koledar«, se nešteto krat zgodi, da navajajo napačne podatke o času bolezni, posebno če zahtevajo plačilo za daljšo dobo nazaj, ali celo za tri leta skupaj, kakor to zakon dopušča. Oni, ki so zavarovani pri OUZD, radi tega niso imeli sitnosti, ker so lahko dobili potrdila pri bolniških blagajnah OUZD.

Rudarji in drugi delavci, člani Bratovskih skladnic, pa so imeli s tem težkoče, ker so Krajevne bratovske skladnice, (zlasti n. pr. Laško) zahtevale za taka potrdila kolek 20 Din. Vtoževali so le brezposelni rudarji, ki niso imeli denarja za tako visok kolek in tako tudi iztožiti niso mogli svoje mezde po § 219 o. z.

Bilo mi je takoj jasno, da je takšna zahteva Bratovskih skladnic protizakonita. Pravila Bratovske skladnice namreč določajo v § 157, da je vso poslovanje Bratovskih skladnic že na podlagi zakona z dne 28. julija 1889 drž. zak. št. 127, zlasti torej vse vloge in vsa potrdila, pristojbin in koleka prosta. Enako določa § 189 zak. o zavarovanju delavcev, da so vse listine pred osrednjim uradom za zavarovanje delavcev oproščene vseh vrst taks, kolekovine in pristojbin.

Vložil sem radi tega imenom nekega delavca pritožbo proti zahtevi plačila koleka za takšno potrdilo potom Bratovske skladnice v Laškem na Glavno bratovsko skladnico. Slednja je mojo pritožbo zavrnila in se je pridružila stališču Krajevne bratovske skladnice. Proti temu sem zopet vložil nadzorstveno pritožbo na Rudarsko glavarstvo v Ljubljani. A tudi Rudarsko gla-

varstvo je pritožbo zavrnilo, češ da je po § 157 pravil bratovskih skladnic prosto pristojbin le poslovanje in odmotaje pravnih razmerij med skladnicami in zavarovanci, a ne potrdila, ki se tičejo pravnega razmerja med delodajalcem in delavcem.

Odločba Finančne direkcije.

V pritožbi pa sem zahteval odločbo finančne direkcije v Ljubljani, ki je končno pravilno raztolmačila Glavni bratovski skladnici in Rudarskemu glavarstvu zadevna zakonita določila. Dravska finančna direkcija je namreč z rešenjem štev. 21.727-1 z dne 19. 10. 1935 odločila, da so potrdila Bratovskih skladnic o bolovanju delavcev v smislu § 45 zakona z dne 28. 7. 1889 drž. zak. št. 127 oproščena takse. Na potrdilu pa se mora v smislu čl. 7 taks. zakona ta § 45 citirati ter obenem označiti, v kakšen namen se je potrdilo izdalo in da se ne sme uporabiti za drug namen.

Objava vsem Bratovskim skladnicam.

To odločbo Finančne direkcije je Glavna bratovska skladnica v Ljubljani pod štev. 5674-1-35 z dne 5. novembra 1935 sporočila z okrožnico vsem krajevnim bratovskim skladnicam v ravnanje.

Že prej je Glavna bratovska skladnica z odlokom št. 3864-35 z dne 12. 7. 1935 našo pritožbo opozorila Krajevno bratovsko skladnico v Laškem, da se izstavljanju potrdil o bolovanju njenih članov ne more izogniti. Krajevne bratovske skladnice in bolniške blagajne OUZD morajo torej delavstvu na vsakokratno zahtevo izstaviti potrdila o bolovanju in sicer koleka prosto.

Dr. Avg. Reisman.

TIVAR- OBLEKE ZA DELO

Kompletne obleke iz
čvrstega gradla

Din 75'—

Amerikanske hlače
iz čvrstega gradla

Din 45'—

Obleke za vsakega
in vsako priliko

TIVAR- OBLEKE

Jakob Perhavec

Maribor, Gosposka ulica 9 - Telefon 25-80

Izdelava likerjev. Desertna vina. Sirupi. Žganjarna. Vedno na zalogi: rum, konjak, likerji, slivovka itd. Na debelo! Na drobno!